

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται,

α. να παρουσιάσετε τα κυριότερα αίτια του δεύτερου ελληνικού αποικισμού (8^{ος}-6^{ος} αι. π.Χ.).

(μονάδες 12)

β. να αναφερθείτε στη σχέση των αποικιών με τις μητροπόλεις.

(μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

① Ο Θουκυδίδης λέει πως το κύριο αίτιο του αποικισμού ήταν η αναζήτηση γης και αυτό, από άποψη πολύ γενική, φαίνεται να είναι σωστό. [...] Φαινόταν πολύ εύλογο να πιστεύουμε ότι σε πολλά μέρη στη Δύση, όπως ιδιαίτερα στις Συρακούσες, η εισαγωγή ελληνικής κεραμικής από τους εγχωρίους είχε αρχίσει προτού φτάσουν εκεί άποικοι και ② ήταν λογικό να συμπεράνουμε από αυτό πως το εμπόριο ήταν παράγοντας σπουδαίος, αν όχι αποφασιστικός, για την αποστολή των αποίκων. [...] Είδαμε πως αυτή την εποχή επικρατούσε γενικά η αριστοκρατική μορφή διακυβερνήσεως. [...] ③ Μ' αυτές τις περιστάσεις υπήρχαν στους ανθρώπους ισχυρές παρορμήσεις να εγκαταλείψουν τη γενέτειρα πόλη τους [...] και να συμμετάσχουν στην ίδρυση μιας νέας πολιτείας, όπου θα μπορούσαν να άρχουν οι ίδιοι.

Bury, J.B. & Meiggs, R., *Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδος μέχρι τον θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου*, μτφρ. Κ. Ν. Πετρόπουλος, Καρδαμίτσα, Αθήνα 1978, σσ. 106-107.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Οι αποικίες της εποχής εκείνης ιδρύθηκαν από πόλεις, γι' αυτό και διαφέρουν από τους συνοικισμούς της δεύτερης χιλιετίας. ① Ο αποικισμός γινόταν τώρα από μια «μητρόπολη», με την οποία η νέα κοινότητα διατηρούσε τη σχέση θυγατρικής πόλεως. ② Η νέα κοινότητα ήταν πόλη όπως ακριβώς η μητρόπολη. [...] Ωστόσο ως πολιτική κοινότητα, ως «πόλις», ήταν κατά κανόνα ανεξάρτητη από αυτήν. ③ Ο πολίτης της αποικίας δεν ανήκε πλέον στο σώμα των πολιτών της μητροπόλεως. ④ Θετική επίδραση στην περαιτέρω ανάπτυξη των αποικιών είχε

επίσης το γεγονός ότι αυτές δεν διοικούνταν από την μητρόπολη, αλλά από τους πολίτες που ήταν εγκατεστημένοι εκεί.

Wilcken, Ul., Αρχαία ελληνική Ιστορία, μτφ. Ι. Τουλουμάκου, Παπαζήση, Αθήνα 1976, σσ. 119-120.

A' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

βελ. 89 «Τα αίτια που συνεβαλαν... Οδύσσεια».

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΗΓΗΣ

Τα δημειωμένα με πράβινο.

Πιο αναλυτικά:

① Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη μια βαθική αιτία του δεύτερου αποικισμού ήταν η αναγκαιότητα της από τους αποίκους (υπήρχε προφανώς στενοχωρία)

② Ένας ακόμη λόγος του αποικισμού ήταν ότι αναζητούσαν εμπορικούς δρόμους

③ Επειδή εκεί που ζούσαν πριν, κυβερνούσαν οι αριστοκράτες και τους κατήγγειλαν αποφάσισαν να εγκαταλείψουν την πόλη που γεννήθηκαν και να ιδρύσουν μια νέα πολιτεία όπου θα μπορούν να κυβερνούν αυτοί οι ίδιοι.

B' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

βελ. 88: «Η ίδρυση αποικιών στην αρχαϊκή εποχή... οι σχέσεις ήταν εκκεντρικές».

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΗΓΗΣ

Τα δημειωμένα με κίτρινο.

Πιο αναλυτικά:

① Τον αποικισμό τον οργανώνει μια μητρόπολη, με την οποία η αποικία διατηρούσε θυγατρική σχέση

② Η μητρόπολη με την αποικία ερωίαζαν πολύ

③ Ο πολίτης της αποικίας ωστόσο, δεν ήταν πια πολίτης της μητρόπολης.

④ Την αποικία δεν τη διοικούσε η μητρόπολη, αλλά οι πολίτες που την ίδρυσαν και κατοικούσαν σε αυτήν.